

1^ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Labor & Insurance

Η ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ
ΚΑΙ ΟΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΤΗΣ ΣΤΟ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΕΡΓΑΣΙΑΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

26 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2011

Ξενοδοχείο Athenaeum Intercontinental

ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

*Καθηγητής Κωνσταντίνος Κρεμαλής
Πρόεδρος Επιτροπής Ασφαλιστικών και Εργασιακών Θεμάτων
Ελληνο-Αμερικανικό Εμπορικό Επιμελητήριο*

Βασικοί στόχοι του Συνεδρίου ήταν τρεις: Η επισήμανση των αναγκών και επιθυμιών συμπληρωματικής ασφάλισης από τις επιχειρήσεις-μέλη του Ελληνο-Αμερικανικού Επιμελητηρίου, η επαλήθευση της υπόθεσης ότι ιδιωτική και επαγγελματική ασφάλιση δεν πρέπει να είναι ανταγωνιστικοί θεσμοί και η διαπίστωση των σημείων ανεπάρκειας του ιδρυτικού νόμου της επαγγελματικής ασφάλισης (Ν. 3029/02) κάτω από συνθήκες αυξημένης ανεργίας και ελαστικών εργασιακών σχέσεων. Οι στόχοι αυτοί επιτεύχθηκαν στο ακέραιο με τη διαφωτιστική ανταπόκριση των επιχειρήσεων στο σχετικό ερωτηματολόγιο, με την αντιπροσωπευτικότητα και τη διεπιστημονικότητα των εισηγητών που ανέλυσαν τη θεματολογία από θεωρητική και πρακτική άποψη και με τις συγκεκριμένες διαπιστώσεις ελλείψεων του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου.

Από τις εισαγωγικές τοποθετήσεις, τις εμπεριστατωμένες ομιλίες και τις πλούσιες συζητήσεις προέκυψαν οι ακόλουθες ενδεικτικές διαπιστώσεις:

1.- Οι επιχειρήσεις, για διαφορετικούς λόγους, δεν αισθάνονται ασφαλείς από τα ισχύοντα συστήματα κοινωνικής, επαγγελματικής και ιδιωτικής ασφάλισης. Η κοινωνική ασφάλιση έπαψε να είναι στοιχειωδώς ανταποδοτική και σε ορισμένες περιπτώσεις δεν είναι καν αναλογική κάτω από τη διαρκή συμπίεση των δημόσιων δαπανών. Η επαγγελματική ασφάλιση δεν αναπτύχθηκε στη χώρα μας, γιατί η ίδρυση των Ταμείων Επαγγελματικής Ασφάλισης (ΤΕΑ) συνδέθηκε με αυστηρές αριθμητικές προϋποθέσεις και γιατί η πολιτεία δεν ρύθμισε από την αρχή με σαφήνεια τα σχετικά φορολογικά κίνητρα. Η ιδιωτική ασφάλιση περνάει κρίση αντοχής και αξιοπιστίας, ιδίως στις περιπτώσεις πλημμελούς εποπτείας και ανεπίκαιρων επενδύσεων. Οι αρνητικές δημογραφικές εξελίξεις, ο διογκωμένος δημόσιος τομέας και το ασταθές εργασιακό περιβάλλον ενοχοποιούνται, σε μεγάλο βαθμό, για τις παραπάνω αρνητικές συνέπειες.

2.- Στις ενδιαφέρουσες διαπιστώσεις από τις απαντήσεις στο σχετικό ερωτηματολόγιο ανήκουν: η πρόταση (σε ποσοστό 78%) να αντικατασταθεί η υποχρεωτική επικουρική ασφάλιση με ένα άλλο φερέγγυο ασφαλιστικό σχήμα, χωρίς να έχει σημασία ποιο θα είναι αυτό. Αντίθετα, ένα αρκετά μεγάλο ποσοστό (63%) επιθυμεί να διατηρηθούν οι παροχές εφάπαξ στη σημερινή τους κατάσταση. Σε κάθε περίπτωση, το πλαίσιο εποπτείας των ταμείων κοινωνικής ασφάλισης κρίνεται, σχεδόν από όλους, ανεπαρκές και αδιαφανές. Οι επιχειρήσεις εξακολουθούν να προτιμούν το θεσμικό ρόλο της ιδιωτικής ασφάλισης στο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης, αλλά σε ποσοστό 31% δηλώνουν ότι την εμπιστεύονται "λίγο". Μάλιστα, ένα μικρό ποσοστό επιχειρήσεων (11%) συνιστά να χρηματοδοτείται η ιδιωτική ασφάλιση από ένα τμήμα υποχρεωτικών και από ένα τμήμα προαιρετικών εισφορών, χωρίς το σύνολο να υπερβαίνει το σημερινό ύψος.

3.- Στις ενδιαφέρουσες εισηγήσεις και τοποθετήσεις από τις εργασίες του Συνεδρίου ανήκουν ενδεικτικά και τυχαία:

- Η ασφαλιστική και εργασιακή μεταρρύθμιση είναι αναγκαίες για την εμπέδωση ασφάλειας στους εργαζόμενους, για την βιωσιμότητα του ασφαλιστικού μας συστήματος σε ορίζοντα τουλάχιστον 20ετίας, για την εξασφάλιση της αναγκαίας ανταποδοτικότητας, αλλά και για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της Ελληνικής οικονομίας.
(Γ. Γραμματίδης, Πρόεδρος Ελληνο-Αμερικανικού Εμπορικού Επιμελητηρίου)
- η δυσκαμψία του νόμου για την επαγγελματική ασφάλιση και η έκπτωση των σχετικών δαπανών κατά 20%, ενώ πριν από το μεσοπρόθεσμο εξέπιπτε το 100%
(Γ. Κώτσαλος, Πρόεδρος, Ένωση Ασφαλιστικών Εταιριών Ελλάδος & Διευθύνων Σύμβουλος Interamerican Group)
- η μη προβλέψιμη κρίση στις ασφαλιστικές εταιρείες που έχουν κρατικά ομόλογα, σε αντίθεση με την επαγγελματική κινητικότητα που ευνοεί την επαγγελματική ασφάλιση
(Χ. Μέγας, Δημοσιογράφος, Ελευθεροτυπία)
- η ανάγκη κρατικών κινήτρων για την επαγγελματική ασφάλιση, καθώς και η διασπορά των κινδύνων και η ενίσχυση της διαφάνειας
(Ι. Σαριβουγιούκας, Υποδιοικήτης, Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων - ΙΚΑ)
- ο συσχετισμός των ΤΕΑ με την οικονομική κρίση και η επανεκκίνηση της οικονομίας με επενδύσεις και βελτίωση της παραγωγικότητας ως μόνη ελπίδα
(Ν. Νικολόπουλος, Βουλευτής, Τομεάρχης Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, Νέα Δημοκρατία)
- η ανάγκη να εξετάζονται τα προβλήματα μέσα στο περιβάλλον τους και όχι με διάθεση ψυχανάλυσης
(Χρ. Κοψίνη, Δημοσιογράφος, Καθημερινή)
- η μεταμόρφωση των εργασιακών σχέσεων από τη ρύθμισή τους με το τυπικό Εργατικό Δίκαιο στο ευέλικτο Δίκαιο της Απασχόλησης, καθώς και η τάση εξομοίωσης των εργασιακών ρυθμίσεων στις ΔΕΚΟ με τα ισχύοντα στον ιδιωτικό τομέα που διαψεύδει το επιχείρημα ότι στην Ελλάδα επικρατούν ακόμα ανελαστικές εργασιακές σχέσεις
(Ι. Κουκιιάδης, Πρόεδρος, Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας Δημοσίου)
- η ανησυχητική δημογραφική εξέλιξη, που ανατρέπει τη σχέση εισφερόντων και δικαιούχων παροχών, αφού το προσδόκιμο ζωής αυξάνεται συνεχώς και η

μετανάστευση των εξειδικευμένων εργαζομένων συμβάλλει στην κάλυψη θέσεων από αλλοδαπούς εργαζομένους
(Β. Κουσία, Πρόεδρος & Διευθύνουσα Σύμβουλος, ManpowerGroup)

- η δημιουργία συνεργασιών μεταξύ ιδιωτικής και επαγγελματικής ασφάλισης με πιο ενεργό ρόλο των πιστωτικών ιδρυμάτων, με προσεκτικό outsourcing σε επιχειρήσεις διαχείρισης κεφαλαίων, συμβούλων επενδύσεων κ.λ.π. και με σαφή νομοθετική ρύθμιση των συναφών θεσμών
(Κ. Κρεμαλής, Πρόεδρος, Επιτροπή Ασφαλιστικών & Εργασιακών Θεμάτων, Ελληνο-Αμερικανικό Εμπορικό Επιμελητήριο, Διαχειριστής Εταιρός, Κρεμαλής Δικηγορική Εταιρεία)
- η ανάγκη αντιμετώπισης της επαγγελματικής ασφάλισης ως μακροχρόνιου διακριτού ασφαλιστικού πυλώνα και όχι ως απλού συνταξιοδοτικού προϊόντος, καθώς στην επαγγελματική ασφάλιση οι κίνδυνοι είναι λιγότεροι, π.χ. δεν υπάρχουν κίνδυνοι πιστωτικοί, ούτε και κίνδυνοι πτώχευσης του εργοδότη ή της ασφαλιστικής εταιρείας
(Χ. Φύτρος, Αναλογιστής & Χρηματοοικονομικός Αναλυτής, Prudential ΕΠΕ)
- η επαγγελματική ασφάλιση δίνει περισσότερες επιλογές και ευελιξίες στους ενδιαφερομένους, αποδεσμεύοντας κρατικές δαπάνες και αξιοποιώντας το κεφαλαιοποιητικό σύστημα με φορολογικά κίνητρα
(Π. Παπαρρηγοπούλου, Επίκουρη Καθηγήτρια Νομικής, Πανεπιστήμιο Αθηνών)
- ο βαθμός ικανοποίησης των εργαζομένων για το κοινωνικοασφαλιστικό σύστημα είναι χαμηλός, με ανεπαρκή εποπτεία και με προοπτική μείωσης των παροχών
(Μ. Πηλείδης, Senior Partner, Deloitte - Hadjiravlou, Sofianos & Cambanis S.A.)
- Η πλειοψηφία των εργοδοτών, πιστεύει ότι η Ιδιωτική Ασφάλιση πρέπει να έχει θεσμικό ρόλο στο Σύστημα Κοινωνικής Ασφάλισης ο οποίος να συνδυάζεται με ένα σύστημα φορολογικών ελαφρύνσεων.
(Γ. Βλασσόπουλος, Διευθυντής Ομαδικών Ασφαλίσεων Ζωής, Υγείας & Συντάξεων, Metlife Alico Ελλάδος)
- η σύγχρονη απαίτηση για αλλαγή νοοτροπίας σύμφωνα με τις αρχές της κοινωνικής οικονομίας, ώστε να αυξηθεί ο αριθμός των καλυπτόμενων από την επαγγελματική ασφάλιση που είναι 45.000,00 περίπου στην Ελλάδα, αντί των 85 εκατ. περίπου στην ΕΕ
(Σ. Φρεμεντίτης, Δημοσιογράφος, ΕΡΤ)
- η αυξημένη εποπτεία των ΤΕΑ ως προς την ίδρυση και λειτουργία με έμφαση στη βιωσιμότητα και η απαγόρευση διευκολύνσεων που την κλονίζουν, π.χ. δάνεια, πρόωρες εξαγορές κλπ
(Ε. Κουσκουνά, Πρόεδρος, Εθνική Αναλογιστική Αρχή)
- η προτίμηση της Ελληνικής νομοθεσίας να δώσει χαρακτηριστικά συνεταιριστικής οργάνωσης στην επαγγελματική ασφάλιση, ενώ στην Ευρώπη τα ΤΕΑ αποτελούν συνήθως εργοδοτική πρωτοβουλία με κάλυψη φερεγγυότητας σε πραγματικό χρόνο και με διάκριση σε διάφορες κατηγορίες, π.χ. κλάδους, επαγγέλματα
(Π. Ζαμπέλης, Πρόεδρος, ΤΕΑ ΕΛΤΑ, Πρόεδρος & Διευθύνων Σύμβουλος, AON Hewitt)
- η θετική εμπειρία του ΤΕΑ υπαλλήλων του Υπουργείου Οικονομικών, το οποίο διαδέχθηκε ομαδικό ασφαλιστήριο με κόστος λειτουργίας 40% των εσόδων του και η απροθυμία ασφαλιστικών εταιρειών -μολονότι έγινε έρευνα αγοράς- που να προσφέρουν αντίστοιχα ασφαλιστικά προϊόντα με χαμηλότερες δαπάνες ή υψηλότερες παροχές
(Τ. Αλεξιάδης, Αντιπρόεδρος, ΤΕΑ Υπουργείου Οικονομικών)

- η εμπειρία του TEA προσωπικού της Interamerican, το οποίο βελτίωσε την εργασιακή ειρήνη και κατέστησε την εργοδοτική επιχορήγηση πράξη εταιρικής κοινωνικής ευθύνης
(Α. Παναγιώτου, Διευθυντής, TEA Interamerican)
- η εμπειρία του TEA των οικονομολόγων, το οποίο ιδρύθηκε με πρωτοβουλία του Οικονομικού Επιμελητηρίου Ελλάδος και προσφέρει, πέραν της εφάπαξ παροχής, αλληλοβοήθεια μεταξύ των μελών του (με αποζημίωση κοινωνικού χαρακτήρα μέχρι 20.000,00 ευρώ), υποκείμενο σε πολλαπλούς ελέγχους του σχετικού αμοιβαίου κεφαλαίου από ορκωτούς λογιστές, την Εθνική Αναλογιστική Αρχή κλπ.
(Κ. Τζινιέρης, Πρόεδρος, ETA Οικονομολόγων-ΕΤΑΟ)
- Το νέο θεσμικό πλαίσιο για την επαγγελματική ασφάλιση θα πρέπει να περιλαμβάνει:
 - Τον σαφή προσδιορισμό, το ρόλο της επαγγελματικής ασφάλισης και των καλύψεων που μπορεί να προσφέρει, χωρίς να υποκαθιστά τη δημόσια ασφάλιση και το χαρακτήρα τους.
 - Τη διαμόρφωση κανόνων για τη λειτουργία της ιδιωτικής ασφάλισης, με αποτελεσματική εποπτεία και ενίσχυση της φερεγγυότητας τους.
 - Την ενίσχυση των συλλογικών διαπραγματεύσεων στο συγκεκριμένο επίπεδο, έτσι ώστε να δημιουργούνται συμφωνίες μεταξύ φορέων εργαζομένων και εργοδοτών για συμμετοχή στην χρηματοδότηση των επαγγελματικών ταμείων.
 - Τη θεσμοθέτηση κανόνων που δεν εμποδίζουν την κινητικότητα στην αγορά εργασίας, με την μεταφορά δικαιωμάτων με την μορφή διαδοχικής ασφάλισης.
 - Την παροχή κινήτρων κυρίως φορολογικών αλλά και άλλων όπως είναι η δημιουργία ελκυστικών προγραμμάτων για περιόδους ανεργίας και βελτίωσης των καλύψεων.
(Γ. Κουτρουμάνης, Υπουργός, Υπουργείο Εργασίας & Κοινωνικής Ασφάλισης)

Επιπλέον, ξένοι ομιλητές παρουσίασαν την εξέλιξη του εργατικού δυναμικού στην Ευρωπαϊκή Ένωση και όχι μόνο (Hultin), καθώς και τη δυνατότητα συνύπαρξης της κύριας και της συμπληρωματικής ασφάλισης με συμμετοχικούς θεσμούς και ατομικά αποταμιευτικά προγράμματα (Hügelschäffer). Ίσως έλλειψε ο γαλλικής πρακτικής θεσμός της οργανωμένης αλληλοβοήθειας, όπως και η αλλοδαπή εμπειρία συνεργασίας δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, π.χ. στην Κίνα, αλλά μια διεύρυνση σε τέτοια έκταση θα ξεπερνούσε τις προδιαγραφές της συνεδριακής εκδήλωσης.

Σε κάθε περίπτωση κοινή διαπίστωση των συμμετεχόντων ήταν ότι ανοίγει ο δρόμος για εγχώριες και ξένες επενδύσεις, ύστερα μάλιστα και από τη θετική διαβεβαίωση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων Γ. Κουτρουμάνη ότι σύντομα θα υπάρξει ένα νέο θεσμικό πλαίσιο στο χώρο της συμπληρωματικής ασφάλισης και ενίσχυση των συλλογικών διαπραγματεύσεων, έτσι ώστε να δημιουργούνται συμφωνίες μεταξύ φορέων εργαζομένων και εργοδοτών για συμμετοχή στη χρηματοδότηση των επαγγελματικών ταμείων.

4.- Τέλος, εξαγγέλθηκε η επεξεργασία των διαπιστώσεων του Συνεδρίου από την Επιτροπή Ασφαλιστικών και Εργασιακών Θεμάτων του Ελληνο-Αμερικανικού Επιμελητηρίου με την οργάνωση workshops / forum διαλόγου μέσω site, webinars κ.λ.π., προκειμένου να

ακολουθήσει το 2012 ένα νέο διευρυμένο Συνέδριο με στόχο συγκεκριμένες προτάσεις και όχι απλές διαπιστώσεις. Τότε, θα μπορεί να γίνει λόγος και για ένα συγκροτημένο μοντέλο συμπληρωματικής ασφάλισης με αξιοποίηση όλων των συναφών θεσμών.
